

Varmuutta englannin ääntämiseen draaman keinoin

Työpajan tavoitteina on kannustaa oppilaita suulliseen viestintään vieraalla kielellä sekä tehdä vieraan kielen ääntämisestä helpommin lähestyttävää. Esimerkiksi Meuronen (2016) viittaa aiempaan tutkimukseensa esittäessään, että toiminnallisten menetelmien on koettu vähentävän pakkoa ja ahdistusta ja pakkoa kielen oppimisesta. Tässä työpajassa kiinnitetään huomiota erityisesti englannin ääntämiseen, mutta tehdään siitä hauskaa ryhmätöiden ja näytelmien avulla.

Työpajassa hyödynnetään oppilaiden jo saavuttamaa englannin kielen taitoa ja kielitietoisuutta. Työpajan aikana tuodaan esille se että englantia ei voin ääntää tiettyjen ulkoa opeteltavien sääntöjen mukaan, vaan poikkeuksia on paljon. Tarkoituksena kuitenkin on, että työpajan jälkeen oppilaat osaavat ottaa selvää poikkeavuuksista ja uusista sanoista myös omatoimisesti. Työpaja tarjoaa työkaluja siihen, mistä tietoa voi etsiä itsenäisesti lisää, kun omat lähtötiedot eivät enää riitäkään. Lisäksi pohditaan löydetyt tiedon luotettavuutta vertailemalla lähteitä ja löydettyjen sanojen käyttökonteksteja.

Työskentelytavat kannustavat oppilaita rakentavaan toimintaan ryhmän jäsenenä, sekä huomioimaan tasapuolisesti muut opiskelijat ja heidän ideansa eheän ja toimivan lopputuloksen saavuttamiseksi. Samalla tuetaan Nikkolan ja Löppösen kehoitusta pyrkiä opettajajohtoisuudesta oppilaiden omatoimiseen opiskeluun (2014:40). Oppilaat pääsevät etsimään ja tutustumaan text-to-speech -ohjelmiin sekä internetsanakirjoihin ja niiden oikeaoppiseen käyttöön mm. käyttökontekstit huomioiden. Samalla oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota eri kielten välisiin eroihin ja tarjolla olevan tiedon luotettavuuteen.

Työpaja on suunniteltu pidettäväksi yläasteikäisille kahden kaksoistunnin (90 min) aikana. Ryhmän koosta riippuen opettaja voi myös soveltaa työpajaa lyhyemmälle tunnille.

2) Työpajan kokonaisrakenne

Työpajassa tutustutaan tarkemmin englannin kielen ääntämykseen, erityispiirteisiin ja siihen, miten se eroaa suomen kielestä. Lisäksi kannustetaan ja tuetaan oppilaita suulliseen kommunikaatioon ja puheen tuottamiseen käymällä läpi vaikeina pidettyjä äänneitä, harjoittelemalla niitä yhdessä ja etsimällä niille oikeita ääntämisasuja. Lopuksi tuotetaan pienryhmissä lyhyt englanninkielinen näytelmä tai sketsi, joka videoidaan tai vaihtoehtoisesti esitetään muulle ryhmälle.

Työpaja koostuu ennakkotehtävästä ja neljästä eri osasta. Ensimmäisen osan tarkoituksena on kannustaa oppilaita kiinnittämään huomiota ääntämiseen sekä saada heidät huomaamaan, millaisia eroja ääntämis- ja kirjoitustavoissa eri kielten välillä on. Tarkoitus on herätellä oppilaita pohtimaan englannin ja suomen kielen kirjain-äänne -vastaavuuksia. Harjoitus on saanut innoituksen Classroom-opetussivustolta löytyvästä Classroom Rhyming Dictionary -tehtävästä.

Toisessa osassa oppilaat pääsevät itse aktiivisesti osallistumaan ja keräämään sanoja sekä etsimään tietoa sanojen ääntämisestä ja merkityksestä. Kolmanneksi oppilaat pääsevät esittelemään työpajassa oppimaansa käsikirjoittamalla itse pienryhmissä suullisen esityksen

omien mielenkiinnonkohteidensa mukaisesti. Työpajan loppuun on varattu aikaa reflektoinnille ja palautteelle.

3) Aineistot ja materiaalit

Työpajassa voidaan hyödyntää opettajan valinnan mukaan oppikirjan kappaletta/kappaleita, Youtube-esimerkkivideota sekä valmista teemasanastoa suullisen esitelmän pohjana. Lisäksi oppilaat voivat itse etsiä internetistä ja internetsanakirjoista (tai tavallisista sanakirjoista) lisää sanastoa ja ääntämisohjeita.

Esimerkkisanalistoja

Vocabulary: Environment

Sustainable
Development
Aqueduct
Biodegradable
To Conserve / Conservation
Drought
Endangered
To Erupt / Eruption
Poaching
Unleaded fuel

Vocabulary: Language

Language
Mother Tongue
Dialect
Slang
Speech Defect
Idiom
Vocabulary
Dictionary
To Articulate / Articulation
To Converse / Conversation

4) Välineet ja tuotokset

Työpajassa oppilaat tuottavat pienen englanninkielisen suullisen esityksen, joka voi olla esimerkiksi fiktiivinen uutislähetys, TikTok-video, näytelmä/vuoropuhelu, vlogi jne.

Työpajan toteuttamiseen käytetään mahdollisuuksien mukaan oppilaiden omia puhelimia tai esimerkiksi koulun lainatabletteja. Oppilaiden tuottamat näytelmät tai sketsit kuvataan oppilaiden valinnan mukaan esimerkiksi TikTokiin tai esitetään muulle ryhmälle luokassa. Internetsanakirjojen käyttöön voidaan tarvittaessa lisäksi hyödyntää koulun tietokoneita.

5) Työskentelyohjeet

Ennakkotehtävä

Oppilaille annetaan ennakkotehtäväksi etsiä jokin englanninkielinen musiikkikappale, jossa on käytetty mahdollisimman paljon keskenään rimmaavia sanoja. Sen lisäksi pyydetään oppilaita kirjaamaan lyriikoista löytyviä rimmaavia sanoja itselleen ylös ja ottamaan mukaan oppitunnille.

Oppitunti 1

Osa 1

Tehtävä	Ohjeet	Toteutustapa
<p>Riimipareja</p>	<p>Riimipareja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakautukaa 3-4 hengen ryhmiin ja asettukaa piiriin. Yksi ryhmästä toimii kirjurina. 2. Jokainen ryhmän jäsen saa esitellä vuorollaan minkä kappaleen valitsi ennakkotehtävään ja millaisia rimmaavia sanoja siitä löytyi. Jokainen voi soittaa valitsemastaan kappaleesta myös kohdan, jossa esiintyy joitakin rimmaavia sanoja. 3. Tämän jälkeen aloitusvuorossa oleva oppilas sanoo ääneen jonkin englanninkielisen sanan, joka löytyy tämän ennakkotehtävänä tekemästä biisin rimmaavien sanojen listasta. 4. Seuraavat oppilaat sanovat vuorollaan sanan, joka rimmaa edellä mainitun sanan kanssa. Koettakaa keksiä mahdollisimman monta. 5. Kun rimmaavia sanoja ei enää keksi, voi aloittaa alusta uudella sanalla. (esim. cat, bat, hat, that, fat jne.) Tarvittaessa voidaan käyttää apuna myös esim. internettiä, jotta keksitään rimmaavia sanoja 6. Keksikää/etsikää sanoja, jotka ovat kirjoitusasultaan samannäköisiä. Selvittäkää rimmaavatko sanat lausuttuna. 7. Pohtikaa ryhmissä muodostamienne sanalistojen ja omien kokemusten pohjalta: <ol style="list-style-type: none"> a. Miltä tuntui keksiä rimmaavia sanoja vieraalla kielellä? b. Mitä eroja suomen ja englannin ääntämisen välillä on? c. Mikä tekee englannin oikeinkirjoituksesta ja ääntämisestä vaikeaa/helppoa? d. Miksi jotkut sanat rimmaavat ja jotkut eivät? Listatkaa syitä. 	<p>Oppilaat pienryhmissä</p>
<p>Tehtävän purku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Löytyikö sanoja, jotka näyttävät samalta, mutta eivät rimmaa (esim. stove, move, love)? Entä sanoja, jotka rimmaavat, mutta eivät näytä samalta (esim. tough, stuff, enough) 	<p>Opettajan avulla yhdessä</p>

	<p>2. Entä jos englantia puhuttaisiin lähes kuin suomea? Video englannin ääntämisestä: What If English Were Phonetically Consistent?</p> <p>a. https://www.youtube.com/watch?v=A8zWWp0akUU (4:05)</p> <p>3. Entä jos englanti olisikin vielä epäsäännöllisempää?</p> <p>https://fi.wikipedia.org/wiki/Ghoti</p>	
--	---	--

Osa 2

Tehtävä	Ohjeet	Toteutustapa
Sanasto	<ol style="list-style-type: none"> Kerätkää sanoja/tutkikaa opettajan tarjoamaa/kirjan teemasanastoa. Pohtikaa yhdessä, osaatteko mahdollisesti ääntää sanat hyödyntämällä aiempaa tietoa tai päättelemällä ääntämisen kirjoitusasultaan samankaltaisten sanojen pohjalta. Jos joukossa on vielä vieraita sanoja, selvittäkää sanojen ääntäminen ja merkitys internetistä löytyvien apuvälineiden avulla. Huomioikaa äänneiden lisäksi sanapaino. Jos jokin sana aiheuttaa epävarmuutta, on se syytä vielä tarkistaa varmuuden vuoksi. Kiinnittäkää huomiota löytämiesi sanojen käyttökontekstiin. 	Oppilaat pienryhmissä
Tehtävän purku	<ol style="list-style-type: none"> Pohdi ryhmäsi kanssa omia valintojanne: Mitä lähteitä käytitte? Millaiset lähteet ovat luotettavia kielenopiskelussa? Miksi? Ohje opettajalle: Anna tarvittaessa esimerkkejä yliopistojen tai muiden tieteellisten organisaatioiden ylläpitämistä sanakirjoista vaihtoehtoina Google Translatelle ja Sanakirja.orgille. 	

Oppitunti 2

Osa 3

Tehtävä	Ohjeet	Toteutustapa
Suullinen esitys	<ol style="list-style-type: none"> Käsikirjoittakaa lyhyt englanninkielinen näytelmä, esimerkiksi fiktiivinen uutislähetys, TikTok-video, vuoropuhelu tai vlogi. 	Oppilaat pienryhmissä

	<ol style="list-style-type: none">Käyttäkää näytelmässä ainakin viittä edellisessä tehtävässä keräämistänne sanoista.Jokaisella ryhmän jäsenellä tulee olla rooli esityksessä.Kuvatkaa esitys puhelimella tai tabletilla tai esittäkää se muulle ryhmälle.	
--	--	--

Osa 4

Tehtävä	Ohjeet	Toteutustapa
Reflektointi	<ol style="list-style-type: none">Pohtikaa yhdessä pienryhmissä, miltä dialogien tekeminen ja sanojen ääntämisen harjoittelu tuntui. Miten yhteistyö ja työnjako sujui?Tuokaa pienryhmien näkökulmat koko ryhmän tietoisuuteen.	Oppilaat pienryhmissä
Palaute	<ol style="list-style-type: none">Anna oppilaille palautetta työn sujumisesta ja ryhmässä toimimisesta.Anna myös oppilaille tilaisuus antaa palautetta työpajasta.	Opettajan johdolla

6) Ohjaus ja palaute

Opettaja voi soveltaa työpajaa oppikirjaan ja kullakin hetkellä käsiteltävään aihepiiriin sopivaksi. Työpajan aluksi opettaja herättelee oppilaiden mielenkiintoa ja motivoi tutustumaan aiheeseen omien ennakkotietojen pohjalta riittävällä tavalla. Työpajan aikana opettajan tehtävä on ohjata ja auttaa sanojen etsimisessä ja ohjata oppilaita arvioimaan löytynyttä tietoa ja lähdettä. Lisäksi opettajan tehtävä on auttaa tehtävien purussa.

7) Lähteet

Tutkimuskirjallisuus:

Meuronen, M. (2016). Lisää toimintaa vieraan kielen tunneille helposti! *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 7(2). Saatavilla:
<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-huhtikuu-2016/lisaa-toimintaa-vieraan-kielen-tunneille-helposti>

Viitattu 6.10.2020

Nikkola, T., & Löppönen, P. (2014). *Oivalluksia ryhmästä. Pintaa syvemmälle koulun ryhmäilmiöihin*. Kehittämiskeskus Opinkirjo ry.
https://opinkirjo.fi/wp-content/uploads/2018/12/oivalluksia_ryhmasta.pdf

Muut lähteet:

Classroom-opetussivusto: *Phonemic Awareness Activities for Middle School*. Saatavilla:
<https://classroom.synonym.com/phonemic-awareness-activities-middle-school-6009505.html>
Viitattu 6.10.2020

Alon A. (2018). *What If English Were Phonetically Consistent?* YouTube-video, 4:05,
julkaistu 1.8. <https://www.youtube.com/watch?v=A8zWWp0akUU>

Wikipedia, vapaa tietosanakirja: *Ghoti*. Saatavilla: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Ghoti> Viitattu 6.10.2020